

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu
pro předškolní vzdělávání

„SVĚT V BARVÁCH“

**Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník,
příspěvková organizace
Františka Diepolta 1576, Rakovník**

Motto:

„Společně tvoříme svět barevnější“

Obsah

1	Identifikační údaje školy	4
1.1	Název vzdělávacího programu	4
1.2	Údaje o škole	4
1.3	Údaje o zřizovateli	4
1.4	Platnost a účinnost dokumentu	4
2	Charakteristika školy	5
2.1	Lokalita školy	5
2.2	Charakteristika a specifika budovy	5
2.3	Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole	5
2.4	Specifika jednotlivých tříd	5
	Oranžová třída – logopedická	6
	Žlutá třída – speciální	6
3	Pedagogický tým školy	7
3.1	Řízení a organizační struktura	7
	Organizační struktura školy	7
	Principy řízení mateřské školy	7
3.2	Složení pedagogického týmu	8
	Pedagogický tým	8
3.3	Spolupráce pedagogických pracovníků	8
3.4	Profesní rozvoj pedagogických pracovníků	8
3.5	Vnitřní informační systém	8
4	Podmínky vzdělávání	10
4.1	Psychosociální podmínky	10
4.2	Spolupráce se zákonnými zástupci	11
4.3	Poradenské služby v mateřské škole	12
4.4	Organizace	12
	Zásady organizace vzdělávání	13
	Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	14
	Rámcový denní režim mateřské školy	14
4.4	Životaspráva	15
4.5	Věcné podmínky	15
	Prostorové podmínky pro činnost mateřské školy	15
	Materiálně technické vybavení	18
	Hygienické podmínky	19
5	Charakteristika vzdělávacího programu	20
5.1	Vize a zaměření vzdělávacího programu	20
5.2	Cíle vzdělávání	20

5.3 Vzdělávací strategie, metody a formy práce	21
5.4 Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností	21
5.5 Pedagogické diagnostikování a individualizace vzdělávání	22
6 Vzdělávací obsah	23
6.1. Integrované bloky	23
Hnědá jako kořeny – domov a svět našich předků a tradic.....	23
Červená jako zdravé tváře – svět zdraví, emocí, prožívání, vlastního těla, vlastního já a wellbeingu	24
Fialová jako kouzelný plášť – svět pohádek, fantazie, příběhů a hodnot.....	25
Modrá jako moře a nebe – svět vody, větru, skal a přírodních živlů	26
Oranžová jako přátelství – svět komunikace, porozumění, sdílení a vztahů	27
Růžová jako společenství – svět lidí, profesí, služeb a udržitelnosti.....	28
Zelená jako tráva – svět živé přírody, růstu, zdravého životního stylu a ekologie	30
Žlutá jako Slunce, které svítí na celý svět.....	31
6.2. Další projekty a programy.....	32
7 Plán autoevaluace.....	33
7.1 Plán autoevaluace	33
7.2 Vyhodnocování ŠVP a využití výsledků autoevaluace	34

1 Identifikační údaje školy

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program mateřské školy zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Název školního vzdělávacího programu:

„SVĚT V BARVÁCH“

1.2 Údaje o škole

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace

Adresa školy: Františka Diepolta 1576, 269 01 Rakovník

IČO: 47019727

IZO: 102 602 433

Ředitel školy: Mgr. Ludvík Vožeh

Kontakty: telefon: 313 112 511

e-mail: zsrako@zsrako.cz

Zástupce ředitele školy: Mgr. Šárka Konopásková

Kontakty: telefon: 313 112 511

e-mail: sarkon@zsrako.cz

Zástupce ředitele školy pro Mateřskou školu: MgA. Petra Benešová

Kontakty: telefon: 724 310 813

e-mail: petben@zsrako.cz

Osoba zodpovědná za tvorbu ŠVP: MgA. Petra Benešová, Mgr. Jitka Fricová (koordinátor ŠVP)

Kontakty: telefon: 724 310 813

e-mail: petben@zsrako.cz

webové stránky školy: www.zsrako.cz

1.3 Údaje o zřizovateli

Název: Středočeský kraj

Adresa: Zborovská 11, 150 21 Praha 5

Kontakty: telefon: 257 280 336; e-mail: info@stredocech.cz; webové stránky: www.stredocech.cz

1.4 Platnost a účinnost dokumentu

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2026

Číslo jednací: 0954/2026/SSFRA

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

2 Charakteristika školy

Mateřská škola je součástí Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Rakovník, příspěvkové organizace.

Mateřská škola je zřízena podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona, a poskytuje předškolní vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami ve věku zpravidla od 2 do 6 (7) let. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění či užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

2.1 Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v klidném prostředí městského parku, v docházkové vzdálenosti od autobusového i vlakového nádraží. Je tak dobře dostupná také dětem dojíždějícím z okolních obcí.

V blízkosti školy protéká Rakovnický potok a nachází se zde městský plavecký bazén, zimní stadion, historické centrum města i další kulturní a sportovní zařízení. Poloha mateřské školy tak nabízí řadu možností pro vzdělávací, poznávací, kulturní, pohybové a environmentální aktivity, například poznávání města a jeho okolí, návštěvy muzea, výstav a kulturních akcí, sportovní činnosti nebo hry a pobyt v přírodě.

Mateřská škola má k dispozici také externí školní zahradu v lokalitě Na Spravedlnosti, kterou využívá pro pobyt dětí venku, pohybové a herní aktivity, přímé pozorování přírody a další činnosti související s předškolním vzděláváním.

2.2 Charakteristika a specifika budovy

V budově školy je soustředěna mateřská škola, základní škola zřízená podle §16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., základní škola speciální, praktická škola dvouletá, praktická škola jednoletá, základní škola logopedická, speciálně pedagogické centrum, školní družina a školní jídelna. Toto uspořádání umožňuje poskytovat komplexní vzdělávací a poradenské služby dětem, žákům i jejich zákonným zástupcům. V objektu sídlí také pedagogicko-psychologická poradna, která není součástí školy, ale úzce s ní spolupracuje.

Školní budova byla oceněna titulem „Stavba roku 2003“ za vytvoření kultivovaného areálu pro náročné výchovné a vzdělávací aktivity s důrazem na citlivé urbanistické řešení. V současné době budova školy prochází rozsáhlou rekonstrukcí realizovanou v rámci projektu EPC II.

2.3 Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole

Mateřská škola má dvě třídy – Oranžovou a Žlutou. Obě třídy jsou zřízeny podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Celková kapacita mateřské školy je 14 dětí.

2.4 Specifika jednotlivých tříd

Rozdělení dětí do jednotlivých tříd vychází především z charakteru jejich speciálních vzdělávacích potřeb, doporučení školského poradenského zařízení, individuálních možností a aktuálního složení tříd. Obě třídy mateřské školy jsou věkově heterogenní.

Oranžová třída – logopedická

Oranžová třída je určena především dětem se závažnými vadami řeči, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyžadují vzdělávání ve třídě zřízené pro děti s tímto druhem speciálních vzdělávacích potřeb.

Vzdělávání je zaměřeno na celkový rozvoj dítěte s důrazem na rozvoj řeči, jazykových a komunikačních schopností. Systematicky jsou podporovány také oblasti, které s vývojem řeči úzce souvisejí – zejména sluchové a zrakové vnímání, fonematické uvědomování, slovní zásoba, porozumění řeči, gramatická stavba jazyka, souvislé vyjadřování, motorika a grafomotorika, kognitivní funkce a sociální dovednosti.

Speciálněpedagogická podpora je přirozeně začleňována do každodenního vzdělávání a probíhá individuální, skupinovou i společnou formou podle potřeb dětí.

U dětí před zahájením povinné školní docházky je věnována zvýšená pozornost rozvoji schopností a dovedností důležitých pro úspěšný přechod do základního vzdělávání. Podle individuálních potřeb a možností dětí mohou být využívány také vhodné stimulační a speciálněpedagogické programy zaměřené na rozvoj jazykových a dalších předškolních dovedností.

Maximální počet dětí ve třídě je 8.

Žlutá třída – speciální

Žlutá třída je určena dětem s různými druhy speciálních vzdělávacích potřeb, kterým školské poradenské zařízení doporučilo vzdělávání v mateřské škole nebo třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona s odpovídajícím zaměřením.

Vzdělávání vychází z individuálních možností a potřeb jednotlivých dětí a zaměřuje se na jejich celkový rozvoj, komunikaci, poznávací schopnosti, motoriku, smyslové vnímání, sebeobsahu, sociální dovednosti, samostatnost a schopnost seberegulace.

Podle individuálních potřeb dětí jsou využívány principy strukturovaného učení, vizualizace, prostředky alternativní a augmentativní komunikace, speciální a kompenzační pomůcky a další vhodné podpůrné strategie.

Zvýšená pozornost je věnována adaptaci dítěte, pocitu bezpečí, srozumitelnosti a předvídatelnosti prostředí a funkční komunikaci. Organizace vzdělávání, vzdělávací strategie i míra podpory jsou přizpůsobovány individuálním potřebám každého dítěte.

Maximální počet dětí ve třídě je 6.

3 Pedagogický tým školy

3.1 Řízení a organizační struktura

Mateřská škola je součástí Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Rakovník, příspěvkové organizace. Řízení školy je založeno na spolupráci vedení školy, pedagogických pracovníků i dalších zaměstnanců s cílem vytvářet bezpečné, podnětné a respektující prostředí pro vzdělávání všech dětí.

Organizační struktura školy

V čele školy stojí ředitel školy, který odpovídá za celkové řízení školy.

Ředitel školy deleguje řízení jednotlivých součástí školy na své zástupce. Viz infografika:

Zástupce ředitele pro mateřskou školu zajišťuje pedagogické i organizační vedení mateřské školy, koordinuje vzdělávací proces, plánuje provoz mateřské školy, podporuje profesní rozvoj zaměstnanců a odpovídá za kvalitu předškolního vzdělávání.

Řízení mateřské školy vychází z principů otevřené komunikace, vzájemného respektu, sdílené odpovědnosti a průběžné evaluace.

Principy řízení mateřské školy

Řízení mateřské školy směřuje k vytváření podmínek, které podporují kvalitní vzdělávání dětí a profesní spolupráci zaměstnanců.

Zaměřujeme se zejména na:

- vytváření bezpečného, respektujícího a podporujícího prostředí pro děti i zaměstnance,
- společné plánování vzdělávací nabídky v souladu se školním vzdělávacím programem,
- individualizaci vzdělávání podle potřeb, možností a zájmů každého dítěte,
- podporu spolupráce všech pedagogických pracovníků při vzdělávání dětí,
- průběžné hodnocení a zlepšování kvality vzdělávání na základě evaluace.

3.2 Složení pedagogického týmu

Personální podmínky mateřské školy vytvářejí předpoklady pro poskytování kvalitního předškolního vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání zajišťuje spolupracující pedagogický tým, který respektuje individuální potřeby každého dítěte a společně plánuje, realizuje i vyhodnocuje vzdělávací proces.

Pedagogický tým

V každé třídě mateřské školy působí stabilní pedagogický tým tvořený:

- dvěma učitelkami mateřské školy,
- jedním asistentem pedagoga.

Takové personální zajištění umožňuje efektivní individualizaci vzdělávání, podporu komunikace, organizaci činností v menších skupinách i poskytování podpůrných opatření doporučených školským poradenským zařízením.

Učitelky společně plánují vzdělávací nabídku, vyhodnocují vzdělávací pokroky dětí a koordinují spolupráci s asistenty pedagoga i odbornými pracovišti.

Asistent pedagoga poskytuje dítěti nebo skupině dětí podporu při vzdělávání podle doporučených podpůrných opatření a úzce spolupracuje s učitelkami při organizaci vzdělávacího procesu.

3.3 Spolupráce pedagogických pracovníků

Pedagogové tvoří jeden spolupracující tým. Sdílejí informace o vzdělávání dětí, společně připravují vzdělávací nabídku, vyhodnocují průběh vzdělávání a hledají vhodné strategie podpory jednotlivých dětí.

Součástí týmové spolupráce je:

- společné plánování,
- průběžné konzultace,
- vzájemné hospitace a sdílení dobré praxe,
- společné vyhodnocování vzdělávacích pokroků dětí.

3.4 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Vedení školy podporuje systematické další vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s potřebami školy i individuálním profesním rozvojem zaměstnanců.

Prioritou jsou oblasti:

- speciální pedagogiky,
- logopedické prevence a intervence,
- alternativní a augmentativní komunikace,
- práce s dětmi s poruchami autistického spektra,
- moderních metod předškolního vzdělávání,
- evaluace a individualizace vzdělávání.

Profesní rozvoj zaměstnanců je součástí dlouhodobého rozvoje mateřské školy.

3.5 Vnitřní informační systém

Funkční předávání informací je důležitou součástí řízení školy.

Informace jsou zaměstnancům poskytovány prostřednictvím:

- pravidelných porad vedení školy,
- pedagogických a provozních porad mateřské školy,
- informačního systému Bakaláři,
- služebních e-mailů,
- informačního systému Teams
- sdílených pracovních materiálů a dokumentace.

Pedagogičtí pracovníci mají přístup k potřebným dokumentům školy a jsou průběžně seznamováni se změnami legislativy, organizace provozu i vzdělávacích postupů.

4 Podmínky vzdělávání

4.1 Psychosociální podmínky

Mateřská škola vytváří bezpečné, vstřícné, podnětné a předvídatelné prostředí, ve kterém se děti mohou cítit jistě a bezpečně. Prostory tříd jsou uspořádány tak, aby podporovaly společné aktivity i individuální činnosti a umožňovaly dětem podle jejich potřeb využít také klidné místo pro odpočinek a relaxaci.

Všichni zaměstnanci mateřské školy se podílejí na vytváření pozitivního sociálního klimatu založeného na vzájemném respektu, důvěře, ohleduplnosti a bezpečí. Každé dítě je přijímáno jako jedinečná osobnost se svými potřebami, možnostmi, zkušenostmi a způsobem komunikace.

Zvláštní pozornost věnujeme adaptaci dítěte na prostředí mateřské školy. Její průběh a délku přizpůsobujeme individuálním potřebám dítěte a ve spolupráci s jeho zákonnými zástupci hledáme postupy, které mu pomáhají získat pocit jistoty a bezpečí. Děti nejsou zbytečně vystavovány spěchu, tlaku ani nepřiměřeným nárokům.

Vzdělávací nabídka vychází z individuálních možností, potřeb a zájmů dětí. Pedagogové respektují jejich rozdílné pracovní tempo, úroveň porozumění, komunikační schopnosti i aktuální psychický a fyzický stav. Činnosti a požadavky jsou dětem předkládány srozumitelným a přiměřeným způsobem. Podle individuálních potřeb dítěte jsou využívány vhodné formy podpory komunikace, vizualizace, strukturování prostředí a činností, pravidelné rituály a další prostředky podporující orientaci, porozumění a pocit bezpečí.

Vzdělávání probíhá především prostřednictvím hry, praktických činností, prožitkového, situačního a sociálního učení. Pedagogové vytvářejí dostatek příležitostí k vlastní aktivitě dítěte, objevování, experimentování, opakování a učení prostřednictvím přímé zkušenosti.

Pedagogický přístup je respektující, podporující a empatický. Komunikace mezi pedagogem a dítětem je přímá, srozumitelná a vstřícná a respektuje komunikační možnosti dítěte. Pedagogové dětem naslouchají, dávají jim přiměřený prostor pro vyjádření vlastních potřeb, přání a názorů a podporují jejich aktivní účast na dění ve třídě.

Děti mají možnost volit mezi nabízenými činnostmi, rozhodovat se v situacích přiměřených jejich věku a schopnostem a postupně přebírat odpovědnost za svá rozhodnutí. Pedagogové podporují jejich samostatnost, iniciativu, sebedůvěru a schopnost požádat o pomoc.

Ve třídách jsou společně vytvářena a upevňována jednoduchá a srozumitelná pravidla soužití, která pomáhají dětem orientovat se v sociálních situacích, respektovat potřeby druhých a přispívat k bezpečnému prostředí. Pravidla jsou dětem podle potřeby zpřístupňována také prostřednictvím názorných a vizuálních prostředků.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Projevy ponižování, zesměšňování, vyčleňování, násilí nebo jiné formy znevažujícího zacházení nejsou přijatelné. Děti jsou vedeny k ohleduplnosti, vzájemné pomoci, spolupráci a postupnému řešení běžných sociálních situací a konfliktů přiměřeně svým možnostem.

Pedagogové vytvářejí prostředí, ve kterém děti vědí, že se mohou bez obav obrátit na dospělého se žádostí o pomoc, podporu nebo sdílet své potřeby a pocity. Respektují soukromí dítěte a citlivě zacházejí s informacemi, které jim dítě sděluje.

Pedagogové poskytují dětem konkrétní a srozumitelnou zpětnou vazbu, oceňují jejich úsilí, pokrok, aktivitu a samostatné pokusy a pomáhají jim postupně vnímat vlastní pokrok.

Pedagogové průběžně sledují vztahy mezi dětmi a podporují jejich rozvoj prosociálním směrem. Systematicky vytvářejí podmínky pro spolupráci, vzájemnou pomoc, respektování odlišností a

bezpečné řešení konfliktů. Tím přirozeně podporují prevenci rizikového chování a předcházejí vzniku šikany a dalších forem nežádoucího chování.

U dětí mladších tří let a u dětí, které vzhledem ke svým individuálním potřebám vyžadují zvýšenou podporu, je věnována zvláštní pozornost pocitu bezpečí, stabilitě prostředí, předvídatelnosti denního režimu, dostatku času a citlivému přístupu pedagogických pracovníků.

4.2 Spolupráce se zákonnými zástupci

Mateřská škola považuje partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci za důležitou součást vzdělávání dítěte. Vztahy mezi zaměstnanci školy a rodinami dětí jsou založeny na vzájemné důvěře, respektu, otevřené komunikaci, vstřícnosti a ochotě spolupracovat v nejlepším zájmu dítěte.

Pedagogové respektují rodinu jako primární prostředí dítěte a zákonné zástupce jako důležité partnery, kteří své dítě nejlépe znají. Vzájemná výměna informací pomáhá pedagogům lépe porozumět individuálním potřebám, možnostem, způsobům komunikace a aktuální situaci dítěte a vytvářet pro něj odpovídající podmínky pro vzdělávání.

Zákonní zástupci poskytují škole informace důležité pro bezpečnost, vzdělávání a zajištění individuálních potřeb dítěte. Pedagogové je průběžně informují o adaptaci dítěte, jeho vzdělávacích pokrocích, silných stránkách, potřebách a dalších možnostech rozvoje. Společně hledají vhodné postupy podporující rozvoj dítěte a podle potřeby konzultují také realizaci doporučených podpůrných opatření.

Komunikace se zákonnými zástupci probíhá průběžně při každodenním kontaktu i prostřednictvím předem plánovaných setkání. Přibližně dvakrát ročně se konají společné třídní schůzky, na kterých jsou zákonní zástupci informováni zejména o organizaci a aktuálním dění v mateřské škole. Jejich počet může být podle aktuálních potřeb školy a rodičů upraven.

V průběhu školního roku mateřská škola zpravidla dvakrát až třikrát vypisuje konzultační hodiny, které poskytují prostor pro individuální rozhovor zákonných zástupců s pedagogy o vzdělávání, potřebách a pokrocích jejich dítěte. Individuální konzultaci lze po vzájemné dohodě uskutečnit také kdykoli v průběhu školního roku podle aktuální potřeby.

Zákonní zástupci mají k dispozici různé možnosti získávání informací a vzájemné komunikace se školou, zejména:

- osobní kontakt a individuální konzultace s pedagogy,
- třídní schůzky a konzultační hodiny,
- portfolio dítěte
- písemné a elektronické informační kanály školy,
- informační nástěnky v prostorách mateřské školy,
- webové stránky školy,
- prezentaci dětské tvorby a činnosti mateřské školy,
- společné akce dětí, rodin a školy,
- veřejně přístupný školní vzdělávací program a další dokumenty a informace určené zákonným zástupcům.

Mateřská škola vytváří příležitosti k aktivnímu zapojení zákonných zástupců do života školy. Rodiče mohou přicházet s podněty, náměty a zpětnou vazbou a podle charakteru jednotlivých aktivit se podílet na společných akcích a dalších činnostech mateřské školy.

Při adaptaci dítěte je po dohodě s pedagogy umožněna přítomnost zákonného zástupce ve třídě, pokud je pro dítě přínosná a nenarušuje vzdělávání a potřeby ostatních dětí. Způsob a délka přítomnosti jsou přizpůsobovány individuálním potřebám dítěte a průběhu jeho adaptace.

Zaměstnanci školy respektují soukromí dítěte a jeho rodiny, zachovávají důvěrnost svěřených informací a nakládají s nimi pouze v rozsahu nezbytném pro vzdělávání, bezpečnost a podporu dítěte.

Spolupráce se zákonnými zástupci směřuje k vytváření vzájemně respektujícího partnerství rodiny a školy, které podporuje pocit bezpečí dítěte, kontinuitu jeho rozvoje a jeho úspěšné vzdělávání.

Mateřská škola informuje veřejnost o své činnosti prostřednictvím webových stránek školy, prezentace na akcích školy a dalších aktivit podporujících spolupráci s veřejností.

4.3 Poradenské služby v mateřské škole

Mateřská škola poskytuje poradenské služby dětem, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům v souladu s platnými právními předpisy. Rozsah poradenských služeb odpovídá počtu a vzdělávacím potřebám dětí školy.

Vzhledem k tomu, že mateřská škola vzdělává děti se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, je poradenská činnost zaměřena především na průběžné rozpoznávání a vyhodnocování individuálních vzdělávacích potřeb dětí a nastavování odpovídající podpory.

Poradenské služby v mateřské škole poskytují zejména určení učitelé mateřské školy. Jejich činnost je zaměřena zejména na:

- průběžné sledování a vyhodnocování individuálních vzdělávacích potřeb, možností, silných stránek a pokroků dětí,
- rozpoznávání změn ve vzdělávacích potřebách dítěte a potřeby úpravy poskytované podpory,
- individualizaci vzdělávání a vyhodnocování účinnosti realizovaných podpůrných opatření,
- identifikaci a podporu nadání a mimořádného nadání,
- včasné zachycení dalších obtíží nebo rizik, které mohou ovlivňovat vzdělávání, vývoj a celkovou pohodu dítěte,
- metodické konzultace a spolupráci pedagogických pracovníků při nastavování podpory dítěte,
- spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a podle potřeby s dalšími odborníky a institucemi,
- poskytování informací, konzultací a poradenské podpory zákonným zástupcům,
- průběžné informování zákonných zástupců o realizované a navrhované podpoře jejich dítěte.

Pedagogové při poskytování poradenských služeb vycházejí z průběžného pedagogického diagnostikování, pozorování dítěte, doporučení školského poradenského zařízení a znalosti individuálních potřeb a možností dítěte.

Významnou součástí poradenské činnosti je spolupráce se speciálně pedagogickým centrem a pedagogicko-psychologickou poradnou. Jejich dostupnost přímo v budově školy umožňuje efektivní konzultace vzdělávacích potřeb dětí, realizace podpůrných opatření a dalších postupů podporujících jejich vzdělávání a rozvoj.

4.4 Organizace

Organizace mateřské školy vychází z organizačního řádu Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Rakovník, příspěvkové organizace.

Provoz mateřské školy je celodenní. Podrobnější organizace provozu je stanovena školním řádem a dalšími vnitřními předpisy školy.

Zásady organizace vzdělávání

Organizace vzdělávání je nastavena tak, aby dětem poskytovala bezpečné, předvídatelné a současně dostatečně pružné prostředí, umožňovala individualizaci vzdělávání a vytvářela dostatek prostoru pro hru, vlastní aktivitu, pohyb, odpočinek, sociální kontakt i individuální podporu.

Při organizaci vzdělávání vycházíme zejména z těchto zásad:

- Povinný překryv přímé pedagogické činnosti učitelek je v obou třídách zajištěn v rozsahu minimálně 3,5 hodiny denně;
- pracovníci se v době přímé pedagogické činnosti plně věnují dětem a vytvářejí podmínky podporující jejich učení, rozvoj a celkovou pohodu
- Povinné předškolní vzdělávání je stanoveno v rozsahu čtyř souvislých hodin denně, a to v době od 8.00 do 12.00 hodin.
- vzdělávací nabídka vychází z individuálních možností, potřeb, zájmů a dosavadních zkušeností dětí a reaguje také na jejich aktuální psychický a fyzický stav;
- dětem jsou poskytována podpůrná opatření v souladu s doporučením školského poradenského zařízení;
- spontánní a pedagogem připravené činnosti se v průběhu dne přirozeně prolínají. Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, její dokončení i pokračování;
- hra, spontánní a nepřímo řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými. Pedagog vytváří podnětnou vzdělávací nabídku a poskytuje dětem prostor pro vlastní volbu, aktivitu, objevování a spolupráci
- využívány jsou individuální, skupinové i společné formy vzdělávání podle charakteru činnosti a potřeb dětí. Upřednostňována je práce v menších skupinách a individuální podpora;
- vzdělávací nabídka je diferencována tak, aby odpovídala rozdílným možnostem dětí a umožňovala každému dítěti zažívat úspěch, vlastní pokrok a radost z učení;
- v průběhu dne je podle individuálních potřeb dětí poskytována speciálněpedagogická podpora a jsou zařazovány činnosti zaměřené zejména na rozvoj komunikačních schopností, poznávacích funkcí, motoriky, sebeobsluhy, sociálních dovedností a dalších oblastí důležitých pro rozvoj konkrétního dítěte;
- pro realizaci vzdělávací nabídky jsou vytvářeny vhodné prostorové, materiální a organizační podmínky. Děti mají dostupné hračky, pomůcky, materiály a náčiní podporující jejich samostatnou volbu, aktivitu, tvořivost a učení;
- vzdělávací činnosti probíhají ve vnitřním i venkovním prostředí, pobyt venku vytváří příležitosti k pohybu, hře, přímému pozorování, objevování, praktickým zkušenostem a badatelským a environmentálním činnostem;
- přechody mezi jednotlivými činnostmi probíhají, pokud možno plynule a bez zbytečného čekání a hromadného organizování dětí;
- dětem jsou vytvářeny podmínky pro odpočinek a relaxaci. Délka a forma odpočinku respektují individuální potřeby dítěte. Děti nejsou nuceny ke spánku ani k nepřiměřeně dlouhému setrvávání na lůžku;
- Oranžová a Žlutá třída tvoří vzájemně propojený prostor oddělený posuvnými dveřmi. Děti tak mohou využívat nabídku her, činností, pomůcek a herních koutků v obou třídách, volit si činnost podle svého zájmu a přirozeně navazovat vztahy i s dětmi a pedagogy druhé třídy. Míra propojení tříd se přizpůsobuje aktuálním potřebám dětí, charakteru činností a personálnímu zajištění;
- v okrajových částech provozní doby jsou děti z Oranžové a Žluté třídy organizačně spojeny do jedné skupiny. Při společném vzdělávání je vždy zohledňován počet přítomných dětí, jejich individuální potřeby, poskytovaná podpůrná opatření a bezpečnost;
- jazyková podpora dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka: Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou podporu odpovídající jejich individuálním potřebám. Dětem s nárokem na bezplatnou jazykovou přípravu je tato podpora poskytována v rozsahu a

způsobem stanoveným platnými právními předpisy. Při dostatečném počtu dětí je vytvořena skupina pro jazykovou přípravu v rozsahu jedné hodiny týdně, rozdělené do dvou až tří kratších bloků.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Bezpečnost dětí je zajišťována při všech činnostech v mateřské škole i mimo ni. Vnitřní a venkovní prostory jsou pravidelně kontrolovány z hlediska bezpečnosti a možných rizik.

- Zabezpečení budovy: Vstup do mateřské školy je zabezpečen zvonkovým systémem s kamerou a automatickým dveřním zařízením, který umožňuje kontrolu vstupu dalších osob do budovy.
- Bezpečnost při pobytu mimo areál školy: Počet pedagogických pracovníků a případně dalších osob zajišťujících bezpečnost dětí je stanoven s ohledem na počet dětí, jejich individuální potřeby, charakter činnosti a prostředí, ve kterém se vzdělávání uskutečňuje, v souladu s platnými právními předpisy.

Rámcový denní režim mateřské školy

Denní režim představuje orientační časový rámeček. Je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí, průběh vzdělávacích činností, počasí a další okolnosti.

6:30–10:00 | Hry a dopolední vzdělávací činnosti

- postupný příchod dětí, případně příjezd školním svozovým vozidlem,
- přivítání dětí a podpora při přechodu do prostředí třídy,
- spontánní hry a činnosti podle volby a zájmu dětí,
- individuální, skupinové a společné vzdělávací činnosti a ranní rituály,
- individuální speciálněpedagogická podpora a rozvojové aktivity,
- pohybové a relaxační činnosti,
- průběžná hygiena, sebeobsluha a dopolední přesnídávka.

10:00–12:30 | Pobyt venku, oběd

- příprava na pobyt venku, hygiena a sebeobsluha,
- pobyt venku a vzdělávací činnosti v přírodním a venkovním prostředí,
- návrat do mateřské školy, hygiena a sebeobsluha,
- oběd,
- příprava na odpočinek.

12:30–14:00 | Odpočinek, relaxace a klidové činnosti

- odpočinek a spánek podle individuálních potřeb dětí,
- relaxační a klidové činnosti,
- možnost využití Snoezelenu nebo místnosti pro senzorickou integraci,
- klidná vzdělávací nabídka pro děti s nižší potřebou spánku.

14:00–16:30 | Odpolední vzdělávací činnosti a odchod dětí

- postupné vstávání, hygiena, sebeobsluha a odpolední svačina,
- spontánní hry a individuální či skupinové vzdělávací činnosti,
- podle podmínek pobyt venku,
- postupný odchod dětí, případně odjezd školním svozovým autem.

4.4 Životospráva

Mateřská škola vytváří podmínky podporující zdravý tělesný i duševní vývoj dětí a respektuje jejich věk, individuální potřeby, možnosti a aktuální zdravotní stav.

Dětem je zajišťována plnohodnotná a vyvážená strava, která zahrnuje dopolední přesnídávku, oběd a odpolední svačinu. Mateřská škola nemá vlastní školní kuchyň, strava je dovážena ze školní jídelny MOZA v Rakovníku. Příprava pokrmů k podávání probíhá v přípravně jídla při dodržování stanovených hygienických pravidel.

Podle individuálních potřeb dětí je zajišťováno také dietní stravování v souladu s podmínkami školního stravování.

V průběhu celého dne mají děti zajištěn pravidelný pitný režim a jsou vedeny k postupné samostatnosti při jeho využívání.

Při stravování respektujeme individuální potřeby, možnosti a tempo dítěte. Děti jsou podporovány v samostatnosti a osvojování správných stravovacích a sebeobslužných návyků. Děti nejsou do jídla nuceny.

Denní režim poskytuje dětem potřebnou míru pravidelnosti a předvídatelnosti, současně však zůstává dostatečně pružný, aby bylo možné reagovat na jejich individuální potřeby, věk, aktuální psychický a fyzický stav i konkrétní situaci ve třídě.

Dětem je každodenně poskytován dostatek příležitostí k přirozenému a volnému pohybu v interiéru i venkovním prostředí. K pohybovým aktivitám využíváme prostory mateřské školy, atrium školy, školní hřiště, dětské hřiště, blízký park a další vhodná místa v okolí.

Pobyt venku je pravidelnou součástí denního programu a jeho délka i konkrétní podoba jsou přizpůsobovány aktuálním podmínkám, charakteru plánovaných činností a individuálním potřebám dětí. Pobyt na čerstvém vzduchu přirozeně podporuje pohybovou aktivitu, zdraví a celkovou tělesnou i psychickou pohodu dětí.

Součástí podpory zdravého životního stylu jsou rovněž zdravotně preventivní pohybové aktivity, dechová cvičení, pohybové činnosti v bazénu a pobyt v sauně, vždy s ohledem na individuální možnosti a zdravotní stav dítěte.

Odpočinek a relaxace jsou přizpůsobovány individuálním potřebám jednotlivých dětí. Dětem s potřebou spánku jsou vytvořeny vhodné podmínky pro nerušený spánek. Děti s nižší potřebou spánku mohou po přiměřeném odpočinku využívat klidové činnosti tak, aby nebyl rušen odpočinek ostatních dětí. Děti nejsou ke spánku nuceny.

Mladším dětem a dětem, které vzhledem ke svým individuálním potřebám vyžadují odpočinek také v jiné části dne, je umožněno využít klidné místo ve třídě. Potřeba odpočinku je respektována bez ohledu na věk dítěte.

Pro podporu relaxace, seberegulace a smyslového zpracování podnětů mohou děti využívat také Snoezelen a místnost pro senzorickou integraci. Jejich využití je přizpůsobováno individuálním potřebám dětí a může být součástí individuální i skupinové práce.

Pedagogičtí pracovníci podporují u dětí vytváření zdravých životních návyků a svým přístupem a chováním jim poskytují přirozený pozitivní vzor.

4.5 Věcné podmínky

Prostorové podmínky pro činnost mateřské školy

Prostorové podmínky mateřské školy umožňují realizaci individuálních, skupinových i společných vzdělávacích činností. Mateřská škola disponuje dvěma kmenovými třídami – Žlutou a Oranžovou třídou, které vznikly rozdělením původně společného prostoru. Třídy jsou vzájemně odděleny

posuvnými dveřmi, což umožňuje jejich samostatné využívání i přirozené propojování podle aktuálních potřeb dětí a organizace vzdělávání.

Děti z obou tříd společně využívají hračky, hry, didaktické pomůcky i jednotlivé prostory určené ke konkrétním činnostem. V Oranžové třídě probíhá společné stravování dětí, zatímco pro pohybové aktivity je převážně využíván prostor Žluté třídy. Obě třídy dále sdílejí balkon, přípravnu stravy, šatnu, hygienické zázemí a uzamykatelný kabinet pro ukládání didaktických pomůcek a dalšího materiálu.

Vybavení tříd, dětský nábytek a hygienické zázemí jsou přizpůsobeny věku a potřebám dětí předškolního věku. Uspořádání prostor a dostupnost pomůcek umožňují dětem samostatnou volbu činností a podporují jejich aktivní zapojení do vzdělávání.

Vstup do mateřské školy je zabezpečen zvonkovým systémem s kamerou a automatickým dveřním zařízením.

Pro vzdělávání a další činnosti dětí má mateřská škola k dispozici:

- dvě kmenové třídy – Žlutou a Oranžovou třídu,
- místnost pro individuální logopedickou péči – logopedický koutek,
- tělocvičnu,
- rehabilitační tělocvičnu,
- rehabilitační bazén s posuvným dnem a protiproudem,
- kombinovanou saunu,
- cvičnou kuchyň,
- keramickou dílnu,
- snoezelen – místnost pro multisenzorickou stimulaci,
- místnost pro senzorickou integraci,
- místnost s interaktivní tabulí,
- atrium s pískovištěm,
- školní zahradu a dětské hřiště.

Prostory a materiální vybavení školy umožňují realizovat pestrou nabídku vzdělávacích, pohybových, relaxačních, terapeuticky zaměřených a dalších podpůrných aktivit s ohledem na individuální vzdělávací potřeby dětí.

cvičná kuchyň

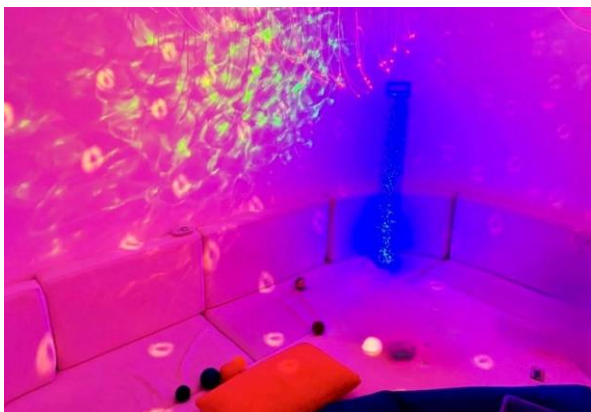
rehabilitační bazén s posuvným dnem

tělocvična

rehabilitační tělocvična

snoezelen (pro multisenzoriální stimulaci)

místnost pro senzoryckou integraci

školní zahrada

dětské hřiště

Materiálně technické vybavení

Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy jsou uspořádány a vybaveny s ohledem na bezpečnost, hygienické požadavky, věk a individuální potřeby dětí. Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví je pravidelně kontrolováno ve spolupráci s odborně způsobilou osobou v oblasti BOZP.

Třídy jsou vybaveny funkčním, zdravotně nezávadným a velikostně přiměřeným dětským nábytkem. Součástí vybavení jsou také lůžka určená k odpočinku dětí. Prostorové uspořádání umožňuje dětem samostatný pohyb, volbu činností, hry, vzdělávání i relaxaci.

Mateřská škola disponuje televizorem, přenosným reproduktorem a iPady. Pro vzdělávací činnosti je k dispozici také interaktivní tabule.

Děti mají k dispozici širokou nabídku hraček, stavebnic, společenských a didaktických her, knih, výtvarných a pracovních materiálů, náčiní a dalších pomůcek. Hračky, hry a materiály jsou zpravidla umístěny tak, aby byly dětem přehledně dostupné a mohly je podle svých schopností samostatně využívat při respektování dohodnutých pravidel.

Součástí vybavení jsou rovněž materiály, náčiní a jednoduché nářadí určené k polytechnickým a pracovním činnostem. Děti mají možnost pracovat například s různými druhy přírodních, technických a konstrukčních materiálů a přiměřeně svému věku, schopnostem a individuálním potřebám používat vhodné pracovní náčiní a nástroje. Jejich dostupnost a způsob používání jsou nastaveny s ohledem na bezpečnost dětí. Polytechnické činnosti podporují zejména praktické dovednosti, tvořivost, samostatnost, jemnou motoriku, koordinaci a schopnost hledat vlastní postupy a řešení.

Vybavení je podle potřeby průběžně doplňováno a obnovováno. Při výběru pomůcek jsou zohledňovány také individuální vzdělávací potřeby dětí.

Logopedický koutek je vybaven pomůckami a materiály využívanými při individuální i skupinové logopedické péči a při činnostech zaměřených na rozvoj komunikačních schopností dětí.

Cvičná kuchyň je vybavena potřebným zařízením a pomůckami pro přípravu jednoduchých pokrmů a umožňuje dětem získávat praktické zkušenosti a dovednosti související s běžným životem a sebeobsluhou.

V keramické dílně mají děti k dispozici materiály a jednoduché pracovní pomůcky pro práci s keramickou hlinou. Součástí vybavení je také keramická pec určená k vypalování hotových výrobků.

Škola disponuje rehabilitačními a kompenzačními pomůckami. K dispozici je rovněž vířivá vana. Děti s omezenou schopností pohybu mohou podle svých potřeb využívat odpovídající kompenzační pomůcky, při pobytu venku také kočárky a vozíky. Pro pohybové aktivity jsou k dispozici mimo jiné koloběžky a v zimním období boby a lopaty na sníh.

Ve třídách jsou vytvořena místa určená k odpočinku a relaxaci, která mohou děti využívat podle svých aktuálních potřeb.

Pro pobyt venku mateřská škola využívá externí školní zahradu v lokalitě Na Spravedlnosti s dětským hřištěm. Její vybavení umožňuje realizaci rozmanitých pohybových, herních, pracovních a environmentálních aktivit.

Výsledky dětské tvorby jsou prezentovány v prostorách mateřské školy tak, aby byly přístupné dětem, jejich zákonným zástupcům i návštěvníkům školy.

Pedagogičtí pracovníci mají k dispozici notebooky, tablety, tiskárnu a kopírovací zařízení. Digitální techniku využívají při přípravě vzdělávací nabídky, tvorbě didaktických materiálů, vedení dokumentace i při dokumentování činnosti mateřské školy.

Děti mohou za stanovených podmínek využívat pro dopravu do školy a ze školy školní svozové auto.

Hygienické podmínky

Hygienické zázemí mateřské školy je přizpůsobeno věku, individuálním možnostem a speciálním vzdělávacím potřebám dětí. Umožňuje dětem bezpečně a důstojně zvládat osobní hygienu a sebeobsluhu s takovou mírou podpory, která odpovídá jejich aktuálním schopnostem.

Budova školy je vybavena běžnými toaletami i bezbariérovým hygienickým zařízením. Pro mladší děti a děti s nižší úrovní sebeobsluhy je k dispozici vybavení odpovídající jejich tělesným proporcím a individuálním potřebám.

Podle potřeb dítěte lze využívat nočník a další hygienické nebo kompenzační pomůcky. Dětem, které potřebují při osobní hygieně a sebeobsluze pomoc, je poskytována přiměřená podpora s důrazem na zachování jejich soukromí, důstojnosti a postupné rozvíjení samostatnosti.

Pro děti používající inkontinenční pomůcky je vytvořeno odpovídající hygienické zázemí. Použité pomůcky jsou ukládány do uzavíratelného bezdotykového hygienického kontejneru umístěného mimo dosah dětí. K dispozici jsou rovněž sprchové kouty, z nichž některé jsou bezbariérově upraveny.

Prostory určené k odpočinku umožňují vytvoření vhodných světelných a klidových podmínek, mimo jiné prostřednictvím účinného zastínění oken. Organizace odpočinku respektuje individuální potřebu spánku, odpočinku a relaxace každého dítěte.

Praní a údržba prádla, pravidelný úklid prostor a hygienická péče o hračky, pomůcky a další používané vybavení jsou zajišťovány v souladu s provozními a hygienickými pravidly školy.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Vize a zaměření vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program nese název

„SVĚT V BARVÁCH“

a motto

„Společně tvoříme svět barevnější.“

Svět dítěte je pestrý, proměnlivý a plný různých zkušeností. Každé dítě jej poznává svým vlastním způsobem, vlastním tempem a prostřednictvím svých individuálních možností. Stejně jako se jednotlivé barvy liší a současně společně vytvářejí pestrý obraz, přináší každé dítě do společenství mateřské školy svou jedinečnost.

Naší vizí je mateřská škola, ve které se dítě cítí bezpečně, přijímané a respektované, může být samo sebou, dorozumět se způsobem, který je mu dostupný, aktivně poznávat svět a zažívat radost z vlastního pokroku.

Program vychází ze specifického zaměření mateřské školy na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Základem vzdělávání je proto důsledná individualizace, respektování nerovnoměrnosti vývoje dítěte a hledání takových cest, které mu umožňují aktivně se zapojit do vzdělávání a co nejlépe využívat vlastní potenciál.

Významné místo má rozvoj komunikace a porozumění. Komunikaci chápeme v širokém smyslu – jako možnost dítěte vyjádřit své potřeby, přání, zkušenosti, myšlenky a emoce a současně porozumět druhým. Respektujeme individuální komunikační možnosti dětí a podle jejich potřeb využíváme mluvenou řeč, gesto, znak, obraz, piktogram a další prostředky alternativní a augmentativní komunikace.

5.2 Cíle vzdělávání

Cílem vzdělávacího programu je vytvářet takové podmínky a vzdělávací příležitosti, aby každé dítě mohlo podle svých individuálních možností:

- cítit se přijímáno, být spokojené a v bezpečí;
- poznávat samo sebe, své tělo, potřeby, možnosti a emoce;
- rozvíjet schopnost komunikovat a porozumět druhým lidem;
- vytvářet a rozvíjet vztahy, spolupracovat a respektovat druhé;
- rozvíjet samostatnost, sebeobsluhu, sebedůvěru a schopnost rozhodovat se;
- získávat praktické zkušenosti využitelné v každodenním životě;
- učit se prostřednictvím hry, vlastní činnosti, zkušenosti, objevování a experimentování;
- rozvíjet tvořivost, fantazii, technické a badatelské myšlení;
- poznávat přírodní, společenské, kulturní i technické prostředí;
- vytvářet si odpovědný vztah k sobě, druhým lidem i prostředí, ve kterém žije;
- rozvíjet své silné stránky a individuální potenciál;
- získávat základy klíčových kompetencí a gramotností důležitých pro další vzdělávání a život.

Vzdělávací cíle nejsou chápány jako jednotná úroveň, které musí všechny děti dosáhnout.

Pedagogové respektují individuální možnosti jednotlivých dětí a sledují především jejich vlastní vzdělávací pokrok.

5.3 Vzdělávací strategie, metody a formy práce

Vzdělávání je založeno na aktivní účasti dítěte, hře, vlastní zkušenosti, objevování, komunikaci a smysluplných situacích.

Pedagog vytváří podnětné prostředí a vzdělávací příležitosti, pozoruje dítě, reaguje na jeho potřeby a zájmy a poskytuje mu takovou míru podpory, která mu umožňuje být co nejvíce samostatným a aktivním účastníkem vlastního učení.

Využíváme zejména:

- učení hrou a spontánní činností;
- prožitkové učení, založené na vlastní zkušenosti a aktivním zapojení dítěte;
- situační učení, využívající přirozené situace každodenního života;
- sociální učení a učení nápodobou;
- kooperativní učení a společné řešení úkolů a situací;
- badatelské a objevitelské učení prostřednictvím pozorování, manipulace, pokusů, experimentování, kladení otázek a hledání řešení;
- projektové učení a tematicky propojené činnosti;
- praktické a polytechnické činnosti s využíváním rozmanitých materiálů, nástrojů, nářadí a konstrukčních prvků;
- prvky dramatické výchovy, zejména dramatickou hru, hru v roli, improvizaci, práci s příběhem, loutkou, předmětem, pohybem a gestem;
- hudební, výtvarné, pohybové a další expresivní činnosti;
- smyslové a multisenzoriální učení;
- učení v reálném prostředí prostřednictvím vycházek, návštěv, exkurzí, pozorování a praktických zkušeností;
- přiměřené a smysluplné využívání digitálních technologií a programovatelných pomůcek.
- strukturalizaci prostoru a času
- vizualizaci (piktogramy)
- manuální znaky a gesta

Významné místo ve vzdělávání má volná hra. Dítě při ní získává prostor pro vlastní rozhodování, iniciativu, tvořivost, komunikaci, navazování vztahů, řešení problémů a přirozené učení.

Pedagogem připravená vzdělávací nabídka umožňuje dětem volbu, různou míru obtížnosti a různé způsoby zapojení. Vzdělávání probíhá individuálně, ve dvojicích, v menších skupinách i společně podle charakteru činnosti a potřeb dětí. Upřednostňovány jsou takové organizační formy, které umožňují aktivní zapojení dítěte, spolupráci a individualizaci vzdělávání.

5.4 Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností

Rozvoj klíčových kompetencí (k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní a digitální) a základních gramotností (čtenářské a matematické) probíhá integrovaně napříč celým vzdělávacím procesem. Není vyčleněn do samostatných činností ani přiřazen pouze k jednotlivým integrovaným blokům.

Pedagogové vytvářejí vzdělávací situace, ve kterých dítě získané zkušenosti propojuje, využívá je v praktickém životě, komunikuje, spolupracuje, řeší problémy, rozhoduje se, tvoří, experimentuje a postupně přebírá odpovědnost odpovídající svým možnostem.

Rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti je přirozeně začleňován do hry, komunikace, práce s příběhem, knihou, obrazem a symboly, praktických situací, manipulace s předměty, třídění, porovnávání, měření, orientace v prostoru, hledání pravidelností, odhadování a řešení problémů.

Vzhledem ke specifickému zaměření mateřské školy je při rozvoji kompetencí a gramotností vždy respektována aktuální úroveň komunikačních, poznávacích, motorických a dalších schopností dítěte a jsou využívány odpovídající podpůrné prostředky.

5.5 Pedagogické diagnostikování a individualizace vzdělávání

Pedagogické diagnostikování je průběžnou a přirozenou součástí vzdělávacího procesu. Jeho smyslem je poznávat dítě, jeho individuální možnosti, potřeby, zájmy, silné stránky, způsoby učení a aktuální úroveň rozvoje a využívat tato zjištění při plánování další vzdělávací nabídky.

Pedagogové sledují dítě především v přirozených situacích při hře, komunikaci, praktických činnostech, pohybu, sebeobsluze a interakci s ostatními. Využívají pozorování, rozhovor, analýzu dětské hry, činností a výtvorů a další vhodné diagnostické prostředky.

Zjištění z pedagogického diagnostikování jsou průběžně zaznamenávána a vyhodnocována a slouží jako podklad pro další plánování vzdělávání a speciálněpedagogické podpory dítěte.

Pedagogické diagnostikování je zaměřeno na sledování individuálního vývoje a vzdělávacího pokroku konkrétního dítěte.

Na základě zjištěných potřeb pedagogové upravují zejména:

- obsah a náročnost vzdělávací nabídky;
- způsob zadávání a vysvětlování činností;
- tempo a čas potřebný k jejich zvládnutí;
- míru a formu podpory;
- organizační formu vzdělávání;
- prostředí a množství podnětů;
- používané pomůcky a komunikační prostředky;
- způsob motivace a poskytování zpětné vazby.

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází individualizace současně z doporučení školského poradenského zařízení a z průběžného pedagogického poznávání dítěte v prostředí mateřské školy.

Vzdělávací nabídka je diferencována tak, aby byla pro dítě dosažitelná a srozumitelná, ale současně vytvářela přiměřenou výzvu a příležitost k dalšímu rozvoji.

Podle potřeb dítěte využíváme strukturování prostoru, času a činností, vizuální podporu, multisenzoriální přístup, speciální didaktické a kompenzační pomůcky. Míra struktury a podpory je vždy přizpůsobena konkrétnímu dítěti a směřuje k postupnému rozvoji jeho samostatnosti.

V oblasti rozvoje komunikačních a jazykových schopností využíváme individuální i skupinové činnosti. U dětí se závažnými vadami řeči a narušenou komunikační schopností mohou být podle jejich individuálních potřeb využívány také specializované programy, například Trénink jazykových schopností podle D. B. Elkonina, nebo program DaR.

K podpoře smyslového vnímání, seberegulace a relaxace využíváme rovněž Snoezelen a místnost pro senzorickou integraci. Speciálněpedagogickou podporu vhodně doplňují pohybové, hudební, výtvarné, dramatické a další expresivní činnosti.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah ŠVP „Svět v barvách“ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a směřuje k naplňování očekávaných výsledků učení (OVU).

Je uspořádán do integrovaných bloků, které propojují vzdělávací oblasti (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě, ten druhý a společnost, dítě a svět) a umožňují dětem poznávat svět v přirozených souvislostech. Konkrétní vzdělávací nabídka vychází ze smyslu a účelu jednotlivých bloků a je přizpůsobována aktuálním potřebám a možnostem dětí.

6.1. Integrované bloky

Vzdělávací obsah ŠVP „Svět v barvách“ je rozpracován do devíti barevných integrovaných bloků. Jednotlivé bloky představují různé, vzájemně se prolínající pohledy na svět dítěte a propojují očekávané výsledky učení z různých vzdělávacích oblastí.

U každého integrovaného bloku je vymezen jeho hlavní smysl a účel (vzdělávací záměr), oblasti, které chceme podporovat a rozvíjet, inspirativní nabídka vzdělávacích témat a očekávané výsledky učení (OVU).

Hnědá jako kořeny – domov a svět našich předků a tradic

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Hnědá barva představuje pevnou půdu pod nohama, stabilitu domova a moudrost generací před námi. Pro děti představují rituály, zvyky a jasně definované zázemí domova a školy zásadní pocit bezpečí a jistoty.

Cílem bloku je ukotvit děti v čase a prostoru skrze objevování rodinných vazeb, místních tradic a kulturního dědictví našich předků.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Pocit sounáležitosti s rodinou, školou a místem, kde dítě žije
- Povědomí o plynutí času, střídání generací a významu společenských tradic
- Úctu k práci předků, starým řemeslům, zvykům a kulturním hodnotám

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Můj domov a moje rodina (kde bydlím, jak vypadá náš dům, kdo tvoří naši rodinu)
- Jak žili naši prarodiče – staré předměty, život kdysi, prohlížení fotek, vyprávění dědečků a babiček
- Stará řemesla a lidová tvořivost – čím se lidé dříve živili (pekař, kovář, švadlena), tradiční materiály (hlína, dřevo, vlna), lidové písně, říkadla, tance
- Kalendář tradic a svátků – posvícení, hody, Vánoce, Masopust, vynášení Morany, Velikonoce.

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. (DJT-PHJ-000-PV1-006)
- Rozpozná rým, rytmičuje. (DJP-JAR-000-PV1-006)
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. (DJP-JAR-000-PV1-004)
- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. (DDS-SLK-000-PV1-001)
- Zachytí autenticky své představy a prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. (DDS-ZKV-000-PV1-003)
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. (DDS-ZKV-000-PV1-004)
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. (DDS-ZKV-000-PV1-001)
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. (DDS-SLK-000-PV1-002)

- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v MŠ i širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. (DAS-PSP-000-PV1-001)
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-002)

Červená jako zdravé tváře – svět zdraví, emocí, prožívání, vlastního těla, vlastního já a wellbeingu

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Červená barva symbolizuje životní energii, akci, tlukot srdce, proudění krve, ale i rozbourané emoce. Pro děti je vlastní pocit pohody základem pro jakékoliv učení. Dítě potřebuje porozumět tomu, co mu dělá dobře, co ho unavuje, jak předcházet přetížení a jak aktivně pečovat o svou pohodu, fyzickou i psychickou.

Cílem bloku je podpořit dítě v objevování sebe samého, svého těla, v porozumění vnitřnímu světu emocí a v budování vlastního wellbeingu (duševní a fyzické pohody). Podpořit Kladný vztah k pohybovým aktivitám a zdravému životnímu stylu.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Kladný vztah k pohybovým aktivitám
- Poznání vlastního těla, jeho částí, smyslů a správného tělesného schématu.
- Schopnost pečovat o své zdraví a bezpečnost
- Schopnost rozpoznat, pojmenovat a regulovat základní emoce (radost, smutek, hněv, strach).
- Hygienické návyky
- Vlastního wellbeingu: Schopnost vnímat potřeby svého těla i mysli (odpočinek, pohyb, bezpečí) a umět si říct o pomoc, když se necítím v pohodě.
- Sebeúctu, sebedůvěru a empatii k druhým.

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Kdo jsem já a jak vypadám: Moje jméno, moje tvář v zrcadle, kresba postavy (tělesné schéma), čím se liším od ostatních a v čem jsme stejní.
- Moje tělo v pohybu a smysly: Jak funguje moje tělo (srdce, plíce, svaly), pět lidských smyslů jako brána do světa, co moje tělo dokáže a co potřebuje k bezpečí.
- Barevný svět mých emocí: Jak vypadá radost, smutek, strach nebo vztek
- Moje osobní pohoda: Co mi dělá radost, co mě uklidňuje, když jsem smutný nebo unavený, jak vypadá moje „bezpečné místo“ ve třídě, kam se můžu schovat (relaxační koutek). Návčik dechových a relaxačních technik
- Moje sebeovládání a osobní hranice: Co se mi líbí a co ne, jak říct „stop/ne“ (důležité pro návčik sociálních situací), jak zvládám náročné chvíle, když se mi nedaří a ztrácím pohodu.
- Moje zdraví – dodržování hygienických návyků, mytí rukou, prevence onemocnění, nemoc
- Moje bezpečnost – prevence úrazů, MPP

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. (DJT-TBS-000-PV1-001)
- Zachovává správné držení těla. (DJT-TBS-000-PV1-002)
- Rozlišuje pomocí všech smyslů. (DJT-TBS-000-PV1-003)
- Naplňuje své biologické potřeby. (DJT-TBS-000-PV1-004)
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. (DJT-OZD-000-PV1-002)
- Zvládá základní pohybové dovednosti. (DJT-PHJ-000-PV1-001)
- Má osvojené základní hygienické návyky. (DJT-OZD-000-PV1-001)
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. (DJP-SAE-000-PV1-001)
- Orientuje se v základních emocích a pocitech. (DJP-SAE-000-PV1-002)

- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. (DJP-SAE-000-PV1-003)
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově. (DJP-JAR-000-PV1-005)
- Přijímá a vyjadřuje pozitivní ocenění. (DJP-SAE-000-PV1-005)
- Vyrovnává se s neúspěchem. (DJP-SAE-000-PV1-006)
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo, intonaci řeči. (DJP-JAR-000-PV1-001)
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. (DAS-BCH-000-PV1-001)

Fialová jako kouzelný plášť – svět pohádek, fantazie, příběhů a hodnot

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Smyslem bloku je rozvíjet dětskou představivost, tvořivost a estetické vnímání skrze svět literatury, divadla a fantazie, a na základě příběhů pokládat základy etického cítění a morálních hodnot.

Fialová barva symbolizuje tajemno, kouzla, moudrost, svět snů a bohatou dětskou fantazii.

Pohádkové příběhy pomáhají dětem rozvíjet souvislé vyjadřování a slovní zásobu. Skrze prožívání osudů pohádkových postav se děti učí, co je spravedlnost, pomoc slabšímu, čestnost a odvaha.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Kladný vztah ke knihám, příběhům, divadlu a slovesnému umění v širším slova smyslu.
- Fantazii, tvořivé vyjadřování (dramatizace, výtvarné ztvárnění příběhů).
- Budování etických hodnot: Schopnost rozlišit dobro a zlo, pravdu a lež, spravedlnost a bezpráví na základě literárních hrdinů.
- Schopnost poučit se z příběhu a přenést morální ponaučení do každodenních situací v mateřské škole (ubližování, podělení se, pomoc druhému).
- Schopnost odhalit nebezpečné situace

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Z pohádky do pohádky (Klasické příběhy a archetypy): Čtení a vyprávění klasických českých i světových pohádek (O řepě, Perníková chaloupka, Budulínek). Využití maňásků, divadélka a obrázkových osnov k rozvoji porozumění ději. Hledání odpovědi na otázku: Kdo se v pohádce zachoval správně a kdo špatně?
- Kdybych byl hrdinou (Etické situace naživo): Rolové a dramatické hry, kde si děti zkoušejí role zachránců, pomocníků nebo spravedlivých rytířů. Přenášení pohádkových hodnot (laskavost, statečnost) do reality naší třídy.
- Bájný svět fantazie a kouzel: Vymýšlení vlastních příběhů, kde neplatí běžné fyzikální zákony. Malování fantastických bytostí, světů a kouzelných předmětů (živá voda, létající koberec, kouzelná hůlka). Co bys udělal, kdybys měl jedno kouzelné přání, které by mohlo pomoci celé naší škole?
- Příběhy s ponaučením (Bajky o zvířatech): Seznamování s bajkami, kde zvířata jednají jako lidé a ukazují naše lidské vlastnosti (pýcha, lenost, chytrost, kamarádství). Práce s textem zaměřená na morální ponaučení – jak se chová správný kamarád a jak poznáme pravdu od lži.
- Zpíváme a hrajeme divadlo společně: Propojování hudebních, pohybových a dramatických činností. Společný nácvik jednoduchého divadelního představení. Prožitek společného úspěchu při prezentaci naší práce.

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. (DJP-PDO-000-PV1-001)
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. (DJP-PDO-000-PV1-002)
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav. (DJP-PDO-000-PV1-003)
- Vypráví jednoduchý děj. (DJP-JAR-000-PV1-007)
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. (DJP-PDO-000-PV1-004)
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. (DJP-MOP-000-PV1-004)

- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními. (DJP-PDO-000-PV1-006)
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-002)

Modrá jako moře a nebe – svět vody, větru, skal a přírodních živlů

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Modrá barva symbolizuje vodu, vzduch, oblohu a naši „Modrou planetu“. Skrze hmat, zrak a sluch děti zkoumají skupenství vody (led, sníh, pára), sílu větru, ale i stálost a tvrdost neživé přírody (kameny, písek, skály).

Smyslem bloku je seznámit děti s vlastnostmi základních neživých elementů naší planety (voda, vzduch, horniny) a s proměnami počasí v průběhu roku.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Elementární poznatky o koloběhu vody v přírodě a jejích proměnách (voda, led, sníh).
- Povědomí o udržitelných zdrojích energie
- Vnímání vzduchu jako neviditelného, ale nezbytného elementu pro život a porozumění síle větru.
- Poznávání vlastností neživé přírody – zkoumání rozmanitosti kamenů, písku, vody
- Sledování a zaznamenávání změn počasí a pochopení střídání ročních období (kalendář přírody).
- Zvědavost a radost z objevování skrze jednoduché badatelské pokusy.

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Modrá planeta a její kapka vody: Proč se Zemi říká modrá planeta. Kde všude je voda (potok, moře, kohoutek, kaluž). Jak cestuje kapka vody. Význam vody pro člověka, zvířata i rostliny (pijeme vodu, zaléváme).
- Kouzla s ledem a sněhem (Skupenství vody): Co se stane s vodou, když zmrzne, a co se stane s ledem v teple. Smyslové hry s ledem. Pozorování tajícího sněhu ve třídě. Malování vodou na chodník (vypařování).
- Co létá v povětrí a fouká do mraků: Vzduch je kolem nás, i když není vidět (chytání vzduchu do igelitového sáčku). Význam vzduchu pro dýchání (dechová cvičení -foukání do brček, peříček, bublifuku). Jak pracuje vítr – pouštění draků, roztáčení papírových větrníků, plavba lodiček s plachtou.
- Hory, skály a kameny: Zkoumání neživé přírody. Od velkých skal a hor, odkud pramení řeky, až po malé oblázky a zrnka písku. Hmatové laboratoře – porovnávání kamenů (hladký, hrubý, těžký, lehký), stavění kamenných věží (rozvoj stability a jemné motoriky), malování na kameny.
- Kalendář přírody a proměny počasí: Jaké může být počasí (slunce, déšť, vítr, bouřka, mlha). Každodenní ranní rituál se sledováním oblohy a nastavováním obrázkového kalendáře počasí (vizuální podpora). Jak se oblékáme, když prší a když mrzne. Přírodní živly – co je povodeň nebo sucho.

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. (DJP-MOP-000-PV1-003)
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. (DJP-PFT-000-PV1-001)
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. (DJP-PMP-000-PV1-002)
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. (DJP-PMP-000-PV1-003)
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. (DJP-PMP-000-PV1-004)
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost. (DJP-FZD-000-PV1-001)

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. (DAS-ZPO-000-PV1-001)
- Porovnává charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. (DAS-PSP-000-PV1-003)
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-004)

Oranžová jako přátelství – svět komunikace, porozumění, sdílení a vztahů

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Oranžová barva je barvou otevřenosti, komunikace, spolupráce a hřejivého přátelství. Komunikace neznamená jen mluvené slovo. Tento blok učí děti, že vyjádřit se, sdílet zážitky a porozumět druhým lze mnoha způsoby – slovem, gestem, znakem, piktogramem či pohledem. Zároveň staví jasné, předvídatelné a bezpečné mantinely (pravidla), které chrání pohodu všech.

Smyslem bloku je vytvořit bezbariérové prostředí pro vzájemné dorozumívání, navazování přátelských vztahů a bezpečné přijetí společných hranic a pravidel.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Schopnost vyjádřit své myšlenky, potřeby a přání s využitím individuálních komunikačních kanálů (včetně AAK, piktogramů, znaků).
- Aktivní naslouchání a vzájemné porozumění si, rozvoj empatie, tolerance k odlišnostem a jedinečnosti kamarádů.
- Spoluvytváření, pochopení a zvnitřnění jasných pravidel společného soužití v obou třídách.
- Spolupráci, sdílení prostoru, hraček i zážitků v dětské skupině bez strachu z neúspěchu či nepochopení.
- Schopnost odmítnout nepříjemný způsob komunikace

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Mluvíme spolu všemi smysly: Svět bez slov – jak mluví naše ruce, oči a tělo. Představení a používání našich komunikačních knih, piktogramů, komunikačních tabulek a systémů AAK. Logopedické hry, fonační a artikulační cvičení zábavnou formou.
- Naše třídní pravidla a bezpečné hranice: Společné objevování toho, proč pravidla máme (aby nám bylo spolu dobře a nikomu se nic nestalo). Vizualizace pravidel pomocí obrázků a piktogramů. Jak si nastavit a respektovat stop-signál kamaráda (respektování osobních hranic).
- Kamarádství: Kdo je můj kamarád ve třídě, jak si spolu můžeme hrát. Hry na rozvoj kooperace a sociálního učení. Jak se podělit o hračku, jak někoho přizvat do hry, jak pomoci kamarádovi, když se mu nedaří. [1]
- Porozumění a tolerance: Příběhy o odlišnostech (každý jsme jiný, každý umíme něco skvělého). Cvičení na empatii – jak poznám, že kamarád potřebuje pomoci nebo si chce odpočinout, i když mi to neřekne slovy.
- Mosty mezi námi – sdílení zážitků: Ranní a hodnotící kruhy s vizuální podporou. Sdílení víkendových zážitků, oblíbených věcí nebo hraček. Společné rituály a oslavy, které propojují děti z obou tříd.

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Přijímá různé sociální role. (DDS-ASO-000-PV1-003)
- Ovlivňuje směřování společné činnosti. (DDS-ASO-000-PV1-004)
- Navazuje a udržuje dětská přátelství. (DDS-ASO-000-PV1-005)
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. (DDS-ZEH-000-PV1-001)
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. (DDS-ZEH-000-PV1-003)
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. (DDS-ZEH-000-PV1-004)
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou. (DDS-ZEH-000-PV1-005)
- Poradí si v nové situaci. (DDS-ASO-000-PV1-001)

- Začlenění se do skupiny. (DDS-ASO-000-PV1-002)
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. (DDS-ZEH-000-PV1-002)
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel. (DJT-PHJ-000-PV1-004)
- Zvládá základy grafomotoriky. (DJT-PHJ-000-PV1-005)
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. (DJP-PDO-000-PV1-005)
- Navazuje a rozvíjí citové vazby. (DJP-SAE-000-PV1-004)
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. (DJP-JAR-000-PV1-003)

Růžová jako společenství – svět lidí, profesí, služeb a udržitelnosti

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Růžová barva zde symbolizuje lidskost, setkávání, vzájemnou pomoc a provázanost lidské společnosti. Pro děti má blok význam v oblasti praktických životních dovedností. Skrze rolové hry simulujeme reálné sociální situace (obchod, lékař, doprava) a současně některé z nich dokážeme prožívat i v reálném životě (cesta autobusem, vlakem, nákup drobného materiálu...)

Smysl bloku: Seznámit děti s fungováním lidské společnosti, rozmanitostí lidské práce, služeb a obchodu a pěstovat v nich základy odpovědného spotřebitelského chování (udržitelnosti) a kulturního využití.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Povědomí o různých lidských profesích, službách a jejich významu pro celou společnost.
- Praktické sociální dovednosti skrze zážitkové hry na obchod, řemesla, poštu či lékaře.
- Seznámení se s životem ve městě/na vesnici, s kulturou (divadlo, galerie) a s tím, jak se chovat na veřejnosti.
- Poznávání hospodářských zvířat a užitkových rostlin – odkud se bere jídlo a věci, které denně spotřebujeme.
- Základy udržitelnosti a šetrnosti (nekupovat zbytečnosti, neplýtvat jídlem a materiálem).
- Odhadování nebezpečí (v neznámých situacích, při setkání s neznámými lidmi)
- Ochranu vlastního soukromí

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Čím budu, až vyrostu (Svět profesí a služeb): Hry na povolání (lékař, kadeřník, policista, pekař, hasič). Exkurze do reálného prostředí (místní obchod, pošta) pro přímou zkušenost. Uvědomění si, že každá práce je důležitá.
- Naš nákupní košík a odkud se berou věci: Hra na obchod s reálnými rekvizitami (vážení, placení, peníze/karty). Odkud se berou mléko, chleba nebo sůl. Rozlišování mezi tím, co nutně „potřebuji“ a co jen „chci“. Neplýtvání jídlem.
- Hospodářský dvůr a užitek zvířat: Pozorování a poznávání zvířat na statku (kráva, prase, slepice, ovce). Jaký z nich máme užitek (mléko, vejce, vlna). Jak se o tato zvířata lidé musí starat.
- Život v našem městě a kultura: Moje adresa, kde jsou v našem okolí důležité instituce (škola, úřad, nemocnice). Jak se bezpečně chováme v autobuse, na ulici nebo v kině. Návštěva dětského divadelního představení.
- Udržitelnost a druhá šance pro věci: Jak můžeme věci využívat opakovaně. Nekupujeme pořád nové věci, ale opravujeme je nebo tvoříme z odpadových materiálů (upcycling). Šetrnost jako přirozená součást chodu naší školky.
- Ochrana soukromí a vlastní bezpečí – odmítnutí nevhodné konverzace, vyhledání pomoci

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Zvládá sebeobsahu. (DJT-PZI-000-PV1-001)
- Vykonalá jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu. (DJT-PHJ-000-PV1-007)

- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a jinými pomůckami. (DJT-PZI-000-PV1-002)
- Využívá příležitost k samostatnosti a sebeobslužným činnostem. (DJT-PZI-000-PV1-003)
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit. (DAS-ZPO-000-PV1-004)
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu. (DJP-MOP-000-PV1-005)
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi i dospělými. (DDS-SLK-000-PV1-005)
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu. (DDS-SLK-000-PV1-005)

Šedá jako ozubené kolečko – svět strojů, staveb, techniky a digitálního světa

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Šedá barva symbolizuje kov, beton, konstrukční stavebnice a moderní technologie. Pro děti je polytechnické vzdělávání přirozenou cestou k rozvoji jemné motoriky, plánování činností a logického uvažování.

Smyslem bloku je rozvíjet u dětí technickou tvořivost, polytechnické myšlení, prostorovou představivost. Uvést je do světa dopravy, staveb a digitálních technologií (médií) s důrazem na bezpečnost.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Konstrukční a polytechnické dovednosti při práci s rozmanitým materiálem (dřevo, kov, plast, karton).
- Povědomí o světě dopravy, dopravních prostředcích, bezpečnosti na silnicích a o konstrukcích staveb.
- Počátky digitální gramotnosti a informatického myšlení
- Mediální gramotnost – bezpečné používání digitálních technologií (tablety, počítače, displeje) a rozlišování reality od fikce.

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Malí stavitelé a architekti: Stavění domů, mostů a garáží z různých druhů stavebnic (Lego, dřevěné kostky, magnetické stavebnice). Práce s reálným dětským náradím (kladívko, šroubky) a materiálem (dřevo, karton, spojovací materiál) za dodržení bezpečnostních pravidel. Konstruování podle předlohy (plánku).
- Kola, motory a ozubená kolečka (Svět strojů): Jak fungují stroje kolem nás (mixér, vysavač, bagr). Zkoumání principu ozubených kol (hračky, které do sebe zapadají). Jak stroje lidem pomáhají a na co si musíme dát pozor (bezpečnost v domácnosti).
- Pozor, jede auto! (Doprava a bezpečnost): Dopravní prostředky na zemi, ve vzduchu i na vodě. Třídění aut podle účelu (hasiči, záchranka, popeláři). Základní pravidla bezpečnosti na silnici, poznávání semaforu a přechodu pro chodce (nácvič praktických situací venku).
- Naše chytrá včelka (Robotika a základy kódování): Práce s digitálními programovatelnými hračkami (např. Bee-Bot včelky).
- Bezpečně za displejem (Média kolem nás): Co je pravda a co je jenom „jako“ (v animovaných pohádkách).

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy. (DJP-PMP-000-PV1-006)
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. (DJP-PMP-000-PV1-004)
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování. (DJP-PMP-000-PV1-008)

- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. (DJP-PMP-000-PV1-001)
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. (DJP-MOP-000-PV1-008)
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. (DJP-MOP-000-PV1-009)
- Ověří správnost řešení. (DJP-MOP-000-PV1-010)
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. (DJP-JAR-000-PV1-008)
- Formuluje instrukce a předá je ostatním. (DJP-JAR-000-PV1-009)
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary. (DJP-PMP-000-PV1-005)
- Pracuje s jednou i více podmínkami v zadání. (DJP-MOP-000-PV1-006)
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. (DJP-MOP-000-PV1-007)
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. (DJP-MOP-000-PV1-001)
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky. (DJP-OZD-000-PV1-003)
- Koordinuje pohyby těla, ruky, oka. (DJP-PHJ-000-PV1-003)
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. (DAS-BCH-000-PV1-003)
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi. (DAS-PSP-000-PV1-005)

Zelená jako tráva – svět živé přírody, růstu, zdravého životního stylu a ekologie

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Zelená barva je symbolem probouzejícího se života, rašení, růstu, lesa a ekologické odpovědnosti. Pozorování růstu semínka nebo péče o rostliny učí děti trpělivosti, odpovědnosti a rozvíjí badatelské myšlení skrze přímý kontakt se zemí, rostlinami a drobnými živočichy.

Smyslem bloku je prohlubovat u dětí kladný vztah k živé přírodě, porozumět principům růstu, koloběhu života rostlin a živočichů a pěstovat v nich touhu chránit životní prostředí (ekologie). Rozvíjet pohybové dovednosti a fyzickou i psychickou odolnost ve venkovním prostředí

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Poznání rozmanitosti a projevů života rostlin (semínko, kořen, stonek, list, květ, plod) a živočichů v našem okolí.
- Pochopení principu růstu, proměn a životních cyklů v živé přírodě (všechno roste a mění se).
- Rozvoj badatelských dovedností – pozorování přírody lupou, objevování hmyzího světa, sledování života v lese či na louce.
- Ekologické vědomí – ochrana přírody, smysluplnost třídění odpadu, neublížování živým tvorům a péče o naše nejbližší okolí (školní zahradu).
- Pohybové dovednosti a fyzickou odolnost

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Velké kouzlo malého semínka (Jak všechno roste): Setí semínek (řeřicha, hrášek, fazole) do hlíny a sledování jejich růstu. Co rostlina potřebuje k životu (světlo, vodu, zemi). Zkoumání částí rostlin. Sběr a poznávání bylinek a našich stromů.
- Kdo žije v trávě a schovává se v lese (Živočichové kolem nás): Objevování hmyzího světa na školní zahradě (mravenci, včely, motýli) s lupou v ruce (badatelské lekce). Pozorování ptactva (krmítka v zimě) a volně žijících zvířat v lese a v parku. Životní cykly drobných živočichů
- Zelená lékárna a zahrada naší MŠ: Péče o záhony nebo truhlíky v naší mateřské škole. Sklizeň toho, co jsme sami vypěstovali. Vztah k tomu, co jíme a jak se o přírodu staráme.

- Příroda je náš kamarád (Ekologie a ochrana): Proč neodhazujeme odpadky v přírodě a jak správně třídit odpad ve třídě. Co přírodě ubližuje a co jí pomáhá. Šetření vodou a energiemi v každodenním životě školy.
- Jdeme ven: Prožitkové učení přímo v přírodě (lesní pedagogika), program Zahrada je taky třída. Vnímání přírody všemi smysly.

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie. (DJP-PFT-000-PV1-002)
- Překonává fyzické překážky. (DJT-FZD-000-PV1-002)
- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost. (DJT-PHJ-000-PV1-002)
- Vyhledává příležitost k pohybu. (DJT-PHJ-000-PV1-008)
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. (DAS-ZPO-000-PV1-005)
- Zná způsoby ochrany při nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami. (DAS-BCH-000-PV1-004)
- Respektuje různé formy života. (DAS-ZPO-000-PV1-006)
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech. (DDS-ZKV-000-PV1-005)

Žlutá jako Slunce, které svítí na celý svět

Hlavní smysl a účel bloku (vzdělávací záměr)

Žlutá barva symbolizuje Slunce, sluneční jas, energii, zvědavost a teplo, které spojuje celou naši planetu. Lidé, zvířata i rostliny mají na Zemi své specifické místo a podmínky k životu. Pomáhá budovat toleranci k jinakosti a podněcuje přirozenou dětskou zvědavost.

Smyslem bloku je otevřít dětem pohled za hranice jejich běžné zkušenosti, seznámit je s rozmanitostí naší planety, vesmíru, lidských kultur a s faunou a flórou cizích krajů.

Co chceme podpořit a rozvíjet

- Povědomí o existenci jiných kultur, zemí, ras a zvyků na naší planetě (multikulturalita).
- Poznávání cizokrajné přírody – zvířat a rostlin, které v našich podmínkách volně nežíjí a nerostou.
- Elementární poznatky o vesmíru, planetě Zemi a významu Slunce pro život.
- Respekt a toleranci k lidem z cizích krajů a k jejich kulturním zvláštnostem.

Inspirace – nabídka vzdělávacích témat

- Slunce a vesmír: Slunce jako hvězda, která nám dává teplo a světlo. Naše planeta Země, střídání dne a noci, putování vesmírem (rakety, kosmonauti, hvězdy). Vnímání světla a stínu.
- Lidé z celého světa: Cestujeme prstem po glóbusu a mapě. Kdo žije v cizích krajích, jak lidé vypadají, jak bydlí a čím se jejich život liší (Afrika, Asie, polární oblasti). Poznávání, že všechny děti na světě si rády hrají.
- Zvířata z dalekých krajů: Kdo žije v africké savaně, v džungli nebo na ledové kře. Třídění zvířat podle oblastí výskytu.
- Exotické chutě a vůně: Objevování rostlin a plodů, které u nás nerostou (banány, citrusy, mango, kokos, ananas). Smyslové dílny – poznávání ovoce podle vůně, hmatu a chuti. Jak rostou palmy nebo kaktusy.
- Písničky, tance a slavnosti kultur: Multikulturní tvoření a prožitkové učení. Poslech tradiční hudby z různých koutů světa, zkoušení netradičních rytmických nástrojů. Jak se slaví svátky v jiných zemích (např. karneval v Riu, Dia de los Muertos, indiánské tradice).

Očekávané výsledky učení (OVU)

- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy. (DAS-PSP-000-PV1-002)
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou. (DDS-SLK-000-PV1-003)
- Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci, jevy, kterými je obklopeno. (DJP-JAR-000-PV1-002)
- Rozlišuje český jazyk od jiných jazyků. (DJP-JAR-000-PV1-010)
- Vyhledává společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. (DJP-MOP-000-PV1-002)

6.2. Další projekty a programy

Vzdělávací obsah ŠVP doplňují programy a aktivity zaměřené na podporu komunikačních schopností, předčtenářských dovedností, zdravých vztahů, bezpečného chování a odpovědného vztahu k životnímu prostředí. Jejich využití je přizpůsobováno individuálním potřebám a možnostem dětí.

- Program Trénink jazykových schopností podle D. B. Elkonina

Prvky programu jsou využívány zejména k rozvoji fonologického uvědomování a dalších schopností důležitých pro rozvoj řeči a budoucí osvojování čtení a psaní. Činnosti jsou zařazovány s ohledem na vývojovou úroveň a individuální možnosti jednotlivých dětí.

- Program DaR – využívání manuálních znaků

Program je využíván jako jeden z prostředků podpory porozumění a funkční komunikace. Manuální znaky doprovázejí mluvenou řeč a mohou dětem usnadňovat vyjádření potřeb, přání, pocitů a sdělení. Jejich využívání je individualizováno podle komunikačních potřeb dítěte a přirozeně začleňováno do každodenních situací a vzdělávacích činností.

- Preventivní program školy

Mateřská škola se podílí na naplňování Preventivního programu školy. Preventivní působení je přirozenou součástí každodenního vzdělávání a zaměřuje se zejména na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí, podporu pozitivních vztahů, sociálních a komunikačních dovedností, zdravého životního stylu, osobního bezpečí a schopnosti požádat o pomoc. Aktivity jsou přizpůsobovány věku a individuálním potřebám dětí.

- Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

Mateřská škola se zapojuje do naplňování programu EVVO školy. Environmentální vzdělávání je přirozeně začleňováno do vzdělávacího obsahu, pobytu venku, praktických a badatelských činností a každodenního života mateřské školy. Děti jsou vedeny k poznávání přírody, vnímání souvislostí mezi člověkem a prostředím, šetrnému zacházení s přírodními zdroji a postupnému osvojování odpovědného vztahu k životnímu prostředí. Program EVVO je koordinován v rámci celé školy.

7 Plán autoevaluace

Autoevaluace mateřské školy je systematickým a průběžným procesem, jehož cílem je získávat zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání a využívat získaná zjištění pro další rozvoj školy.

Autoevaluace se zaměřuje na podmínky, průběh a výsledky vzdělávání. Zvláštní pozornost věnujeme funkčnosti školního vzdělávacího programu, účinnosti vzdělávacích strategií, procesu pedagogického diagnostikování a jeho využívání při individualizaci vzdělávání a spolupráci pedagogického týmu.

Do autoevaluace se podle charakteru hodnocené oblasti zapojují pedagogičtí pracovníci školy, děti a jejich zákonní zástupci. Při hodnocení využíváme také relevantní závěry externího hodnocení školy.

7.1 Plán autoevaluace

Oblast a cíl autoevaluace	Kritéria – co sledujeme	Metody a nástroje	Frekvence	Odpovědnost
Podmínky vzdělávání – ověřovat, zda vytvářejí bezpečné, podnětné a funkční prostředí odpovídající potřebám dětí	vhodnost psychosociálních, organizačních, personálních a věcných podmínek; klima školy; funkčnost spolupráce se zákonnými zástupci	pozorování, rozhovory, pedagogické porady, kontrolní činnost, zpětná vazba zaměstnanců a zákonných zástupců	Průběžně, souhrnně 1× ročně	Zástupce ředitele pro MŠ, pedagogický tým
Funkčnost ŠVP – ověřovat, zda je ŠVP srozumitelným a prakticky využitelným nástrojem pro plánování a realizaci vzdělávání	srozumitelnost a využitelnost ŠVP; naplňování jeho vize a cílů; funkčnost integrovaných bloků; aktuálnost vzdělávacího obsahu; návaznost plánování na ŠVP	společná reflexe pedagogů, pedagogické porady, vyhodnocování integrovaných bloků, kontrola pedagogické dokumentace	průběžně; celkové vyhodnocení podle doby platnosti ŠVP	Zástupce ředitele pro MŠ, pedagogický tým
Vzdělávací strategie – ověřovat jejich účinnost vzhledem ke způsobům učení a individuálním potřebám dětí	aktivní zapojení dětí; prostor pro hru, vlastní volbu, objevování a spolupráci; přiměřenost používaných strategií; využívání různých forem a metod práce	hospitace, pozorování, sebereflexe pedagogů, vzájemné sdílení a reflexe	průběžně, souhrnně 1× ročně	Zástupce ředitele pro MŠ, učitelé
Pedagogické diagnostikování a individualizace – ověřovat funkčnost diagnostického procesu a jeho využívání při plánování vzdělávání	pravidelnost a účelnost diagnostikování; sledování individuálního pokroku; využívání zjištění při plánování; přizpůsobování vzdělávací nabídky potřebám, možnostem a	pedagogická diagnostika a diagnostická portfolia, plány osobního rozvoje, pozorování, hospitace, společné	průběžně, souhrnně nejméně 1× ročně	učitelé, Zástupce ředitele pro MŠ

	zájmům dítěte; účinnost poskytované podpory	konzultace pedagogů		
Výsledky vzdělávání – sledovat individuální pokrok dětí a účinnost vzdělávacího působení	pokrok dítěte vzhledem k jeho individuálním možnostem; míra dosahování očekávaných výsledků učení; rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností; účinnost podpůrných opatření	pedagogické diagnostikování, diagnostická portfolia, pozorování, výstupy a projevy dětí, konzultace pedagogů	průběžně	učitelé
Spolupráce pedagogického týmu – podporovat jednotné a koordinované pedagogické působení	vzájemná komunikace a předávání informací; společné plánování a vyhodnocování; koordinace práce učitelů a asistentů pedagoga; sdílení zkušeností a dobré praxe	pedagogické porady, pracovní konzultace, vzájemné hospitace, sebereflexe a společná reflexe	průběžně, souhrnně 1× ročně	vedoucí učitelka MŠ, pedagogický tým

7.2 Vyhodnocování ŠVP a využití výsledků autoevaluace

Výsledky autoevaluace jsou pravidelně sdíleny a vyhodnocovány pedagogickým týmem. Na jejich základě jsou pojmenovávány silné stránky školy a oblasti vyžadující další rozvoj a jsou stanovována konkrétní opatření ke zkvalitnění vzdělávání.

Při vyhodnocování ŠVP sledujeme zejména jeho srozumitelnost a praktickou využitelnost, naplňování vize a cílů vzdělávacího programu, účinnost vzdělávacích strategií, funkčnost pedagogického diagnostikování a individualizace vzdělávání a aktuálnost vzdělávacího obsahu.

Zjištění z autoevaluace jsou využívána při plánování dalšího vzdělávání, profesního rozvoje pedagogických pracovníků, úpravách organizace a podmínek vzdělávání a při aktualizaci ŠVP. Při hodnocení jsou zohledňovány také relevantní závěry externího hodnocení České školní inspekce.

Autoevaluace probíhá jako opakující se proces:

zjištění a sběr informací → společná reflexe → stanovení opatření → realizace změny → ověření jejího přínosu.